

JORDAN HAXHNIKOLLA

NJEREZ
ME
BLUZA
TE
BARDHA

novela
dhe
tregime

BIBLIOTEKA
SHTETIT

BJH-32
H 35

JORDAN HAXHINIKOLLA

NJERËZ ME BLUZA TË BARDHA

— *Novela dhe tregime* —

1143

SHTËPIA BOTUESE «NAIM FRASHËRI»

MJEKU

— 1 —

Oficeri Luan Rrapi zbriti nga autobusi urban në të dalë të qytetit, mori valixhen në dorë dhe qëndroi buzë xhadesë. Urbani, pasi u mbush me udhëtarë të rinj, u nis përsëri drejt qytetit. Ai mbeti pranë valixhes i mbështjellë për një çast nga tymi i skapamentos. Kur tymi u shpërnda, ai vuri re pesë hapa më tutje një nënoficer, që po ecte mengadalë.

— Kjo është rruga që të sñpie në repart, shoku nënoficer? — e pyeti.

— Kjo është.

Luani vuri re se nënoficeri ishte një burrë pak i moshuar, me flokë të thinjur anash. Ai ecte pak i kërrusur, i sforcuar, sikur mbante me zor një dhembje.

— Në këtë repart punoni? — e pyeti Luani.

— Si urdhëroni!

Bënë një copë rrugë në heshtje.

— Po ju nga vini? Nga shtabi epror?

— Jo!

— S'ju kam parë tjetër herë. Unë kam vite në këtë repart, dhe i njoh të gjithë oficerët.

— Kam qenë në shkollë.

— Ashtu? Thashë se mos kishit ardhur për kontroll.

Oficer Luani qeshi.

— Do ta bëjmë rrugën së bashku.

— Unë eci ngadalë, ngaqë jam pak i sëmurë, kurse ju doni ndoshta të shkoni më parë.

— Nuk nxitohem.

— Epo mirë.

— Thatë se jeni i sëmurë? Çfarë keni?

— Për këtë isha në qytet te një mjek në poliambulancë.

— Nuk keni mjek në repart?

— Jo, nuk kemi. Thonë se do të vijë një. Siç duket as që ka për të ardhur.

— Pse thoni se s'do të vijë?

— Nuk u pëlqen doktorëve të vijnë në repartin tonë.

Luani qeshi.

— Nuk mendoni mirë, shoku nënoficer.

— Ky është mendimi im.

— Mirë ... mirë. Sa fëmijë keni?

— Kam katër. Një vajzë e kam të rritur. Vjet mbaroi shkollën për ndihmësmjeko. Tani punon në maternitet.

— E pakeni një ndihmë.

— Vajza është për derën e botës.

— Ndërsa unë mendoj se vajzat janë më të dashura për prindërit — foli Luani.

Ata ecnin përbri njëri-tjetrit anës rrugës. Në qiell fluturonin ca zogj që cicërinin. Luani u hodhi një vështrim e buzëqeshi me vete. Koha ishte e bukur, megjithëse bënte pak ftohtë. Në krah të djathtë të rrugës qenë ndërtuar banesa dykatshe me kontribut vullnetar. Një grua po nderte ca

rroba të lara në ballkonin e shtëpisë së re. «Sa mirë! Sa mirë! mërmëriti Luani me vete. Çdo gjë ndritka në këto banesa: shtëpia, rrobotet dhe ajo grua e re me ato faqet e kuqe si një mollë e bukur.»

Ai vinte për herë të parë në atë qytet. Sapo kishte mbaruar shkollën e lartë të mjekësisë. Në ministri i kishin njoftuar repartin se ku do të punonte dhe oficeri i ri që nisur me tren atë mëngjez duke marrë me vete një valixhe me plaçkat më të nevojshme.

Pas kaq vjetësh studimi po kthehej përsëri në repart midis ushtarëve. Tani që pajisur me dije më të gjera mbi problemet e shëndetësisë dhe e ndjente veten plotësisht të aftë për të drejtuar atë sektor. Kishte dëshirë të madhe për të punuar. Nga reperi nuk e ndanin veçse disa hapa.

— Komandanti aty është — e pyeti nënoficerin.

— Aty.

— Po komisari?

— Edhe ai aty është.

— Më kanë thënë se janë njerëz të aftë.

— Të aftë dhe shokë të mirë. — Nënoficeri u kollit. Vërtet kërkojnë, por ama, edhe kur ke ndonjë telash, dinë të ta qajnë hallin.

— Kjo është gjë e mirë.

Nënoficeri pohoi duke tundur kokën.

— Po të sillësh mirë, njeriu ta shpërblen më tepër me punë. Unë jam pa qejf prej disa kohësh dhe shkoj dendur te mjekët. Ata më japin receta me barna...

— I merrni barnat?

— Sigurisht jo të gjitha.

Oficer Luani qeshi me sinqeritetin e nënoficerit.

— Disa mjekë kanë maninë që të mbushin recetat plot me barna.

— Po nga se vuani.

— Nga bronkiti. Mjekët më thonë se ftohem lehtë.

Nënoficeri vuri dorën në gjoks dhe tregoi në gisht vendin ku ndjente dhembje.

— Kështu thoshin ata edhe për një të sëmurë që vuante nga zemra. Por një ditë u mbeti në dorë.

— Po në repart kush merret me punët e shëndetësisë? — e ndryshoi bisedën mjeku.

— Është një oficer, një snok i vjetër. Mundohet i gjori, por pak gjëra di ai. Reparti ynë duhet të ketë mjek, janë kaq njerëz atje, oficerë, ushtarë.

— Kjo është e drejtë.

— E drejtë është, por nuk na japin. Mbarojnë kaq mjekë çdo vit, por vetëm për repartin tonë nuk po gjendet një.

— Do të gjendet edhe një për ju.

Të dy ushtarakët ecnin në heshtje. Luani dëgjonte përplasjet e hapave të tyre mbi asfalt. Ata bënë një copë rugë pa folur. Prej andej oficeri pa ndërtesat e qytetit ushtarak, që ngriheshin rrëzë një kodre. Dalloi fushën e fiskulturës, litarët për ngjitje, paralelet e rreshtuara njëra pas tjetrës dhe lokalitë e trup rojes pranë portës së madhe.

— Më duket se arritëm? — foli Luani.

— Po, këtu është komanda.

Sapo mbaroi së foluri, nënoficerin e zuri një kollë e fortë që mënd i mori frymën.

— Ç'patët, shoku nënoficer?

— Ja, kështu më zë kolla.

Luani u shqetësua. Ai dëgjonte frymëmarrjen e ashpër që mezi ngopej me ajër. Shpejt e shpejt hapi valixhen dhe nxori prej andej një tablet të bardhë.

— Pije, — i t'na — do ta heqë kollën si me dorë.

Nënoficeri e pa me t'habi.

— Shoku oficer, domethënë ju jeni mjeku, që po presim prej kaq kohësh?

— Po, unë jam.

— 2 —

Ditën që doktori arriti në repart u interesua të shihte ambulancën ku do të punonte. Atje shkoi bashkë me zëvendës komandantin për prapavijë, oficer Latifin. Dhoma që në një ndërtesë me një kat në anë të qytetit ushtarak. Përpara ndërtesës gjendej një copë truall i papunuar. Aty u takua me infermierin e vjetër, oficer Dinen. Ai e njohu me problemet e sektorit të punës. Mjeku mbeti i zhgënjyer. Në atë dhomë të vetme do të punonte ai. Ku do t'i mbante ushtarët e sëmurë? Të paktën të kishte tri dhoma, një për vizitë, një për shtrim dhe tjetrën për vendosjen e barnave. Luani qëndroi në mes të dhomës dhe rrotulloi kokën nga të gjitha anët. Iu duk sikur dikush ia shtrëngoi zemrën me dorë. Ndjeu dhembje dhe i dëshpëruar iu afrua tryezës së mjekimit.

— Ju keni punuar gjithënjë në këtë dhomë?

— Si urdhëroni, shoku doktor.

— Nuk ka lokal tjetër?

— Jemi ngushtë me dhoma. Unë e kam ngritur zërin disa herë, por askush nuk më ka dëgjuar. Ndoshta tani që erdhët ju, do t'ju japin.

— Të paktën të kishim një infermieri...

— Tani kërkesat janë rritur. Prej kohe këtu ndjehej nevoja për një mjek. Vetëm një infermier, siç jam unë, zor se u bën ballë të gjitha problemeve.

Luani e pa oficerin në sy. Ai kishte dy sy të qetë, ngjyrë kafe, me vështrim pak të lodhur. Tëmthas i qenë thinjur, kurse mbi ballë flokët i qenë rralluar.

«Mirë që gjeta një shok të vjetër këtu, mbase do ta kem më lehtë», mendoi Luani me vete. Atë mbrëmje Luani qëndroi në ambulancë për të fjetur. Si shtrat i shërbeu një krevat i vjetër fuqshor që kërciste sa herë që rrotullohej nëpër të. Kur mbeti vetëm në dhomë, nxori plaçkat nga valixhja, disa rroba dhe ca libra të profesionit, të cilat i vendosi në një dollap të vjetër. Mbasi i rregulloi sendet, u shtri në krevat dhe nisi të mendojë. Plot mendime ia sulmuan kokën. Mendja herë - herë e shpinte në fakultet, te grupi i shokëve, me të cilët kishte mbaruar Institutin e lartë të mjekësisë, herë e flakte në shtëpi, pranë njerëzve të tij.

Tani, këtu në repart, do të kishte shumë punë. Luani nuk i trembej punës, madje ndjente një dëshirë të madhe që ta fillonte sa më shpejt. Ajo natë iu duk e gjatë. Tërë natën ndjeu erën karakteristike të barnave të jodit, të pluhurave të ndryshme të vëna nëpër kavanoza të posaçëm e të vendosur në rresht me kujdes nga infermieri i reparatit.

«Më duket si një togë e rreshtuar nga Dinja», tha me vete. Ky mendim e bëri të qeshte. Mbase do të merrem vesh me të. E përse jo?»

Në mëngjez herët Luani dëgjoi borinë e repartit. Bëhej zgjimi. Nga krevati dëgjonte vrapin e ushtarëve nëpër rrugët e qytetit ushtarak, komandat një, dy, një, dy, të nënoficerëve dhe zërrat gazmorë të ushtarëve. Një ditë e re kishte filluar për repartin. Pas fizkulturës do të vinte larja, pastaj ngrënia e mëngjezit dhe kështu me radhë. Ai i dinte përmendsh të gjitha veprimet dhe oraret. Ushtarët në fillim e kanë zor, por pak e nga pak ata mësohen me mënyrën e jetesës në ushtri dhe më vonë as që duan t'ia dinë. Sigurisht çështja e të mësuarit është një problem me rëndësi, sepse ushtarët vijnë nga të katër anët e vendit nga Alpet e Veriut, nga bregdeti, nga vise malore dhe secili ka një mënyrë të vetën.

Disa të trokitura në derë e shkëputën nga mendimet. Mjeku veshi xhaketën dhe hapi derën.

— Mirë mëngjez, shoku doktor!

— Mirë mëngjez, shoku Dine!

Të dy oficerët shtrënguan duart. Ata dualën nga ambulanca dhe u drejtuan për në dyqanin e ushtarëve. Bufetieri njihej si kafexhi i mirë:

— O Mete! Na bëj dy kafe me pak!

Mjeku vuri re se lokali nuk qe i pastër; Letra, bishta cigaresh e filxhanë kafeje të palarë qenë grumbulluar kapicë. Një erë e keqe thartirë i ra Luanit në hundë. «Bobo! Ç'qenka këtu! mendoi ai. Atë çast një ushtar kërkonte të blinte petulla. Metja i mori me dorë dhe ia dha. Luanit i hipi një zemërim i fortë, por e përmbajti veten. «Sa keq, sa keq» përsëriste me vete. Atij po i vështirëso-

nej dhe pirja e kafesë. Megjithatë e piu, ngaqë nuk desh i t'ia prishte Dines. Lokali qe i palyer, kurse vetë Metja jepte e merrte me duart e tij gjithshka.

— 3 —

Kaluan disa javë derisa mjeku e vuri ambulancën në rregull. Tani, kur hyje në atë lokal të vogël, përnjëherë të krijohet përshtypja se ndodheshe në një ambient të pastër ku sundonte rregulli dhe disiplina. Çdo gjë qe në vendin e vet. Në një kënd Luani kishte vendosur musllukun, legenin dhe peshqirin. Një paravan i krijuar me garzë metrazhi të hollë e ndante atë kënd nga pjesa tjetër e dhomës. Pranë dritares ndodhej krevati i vjetër i mbuluar me një çarçaf të bardhë, ndërsa te këmbët qe vënë një copë llastiku në ngjyrë të kuqe. Mbi tryezën e punës ishin regjistri, pena e shishja e bojës. Asgjë më tepër. Më tutje gjendej dollapi i barnave, i sistemuar me shishe të shkruara me etiketë; ato i ngjanin vërtet një toge ushtarësh të rreshtuar bukur. Duke parë këtë rregull, ata që hynin e kuptonin se të gjitha këto i kishte bërë mjeku i repartit. Javët e para kishte pasur shumë punë. Drita në ambulancë shuhej vonë. Dendur me të rrinte dhe infermier Dinja. Ata punonin, sistemonin, ndryshonin vendet e dollapeve, të tryezave, vinin parulla në mur, pastaj qëndronin për një çast në mes të dhomës.

— Dine, si thua, mirë e kemi kështu?

Dinja vështronte dhomën, anonte kokën herë